

hröa(r), které ve zminěném strojopise vytěsnilo původní slovo *hrondo(r)*. Text a k němu připojený, velmi propracovaný komentář byly zabaleny do přeložených novin z ledna roku 1960 a z toho, co je na nich napsáno, je jasné, že dílo už bylo hotovo, když bylo do nich uloženo. Je samozřejmé, že leden 1960 proto ještě nemusí být *terminus ad quem*, protože noviny mohly být použity k zabalení i mnohem později; ale není to příliš pravděpodobné, a proto bych dílo datoval do roku 1959. Jediná věc, která tomu odporuje, je skutečnost, že malé množství původních poznámek bylo napsáno na útržcích listin z roku 1955. Pokud však můj otec měl nějakou zásobárnu podobného papíru, což je dost pravděpodobné, neznamená to nic jiného, než že počátek práce na *Athrabeth* spadá do toho roku nebo někdy později. Kromě toho je třeba připustit i možnost, že na něm otec pracoval po chvílích po celou tu dobu.

Následuje úvodní text strojopisu:

Nyní se Eldar dozvěděli prostřednictvím učení Edain o tom, že lidé věří, že jejich *hröar* nebyla od přirozenosti krátkověká, ale změnila se záští Melkorovou. Eldar zcela nechápali, co tím lidé myslí — zda jen mluví o tom, že i je zasáhlo všeobecné pokažení Ardy (což oni sami pokládali za příčinu slábnutí svých vlastních *hröar*), nebo o nějakém zvláštním zlu, zaměřeném proti lidem jako takovým, k němuž došlo v temných dobách, dříve než se Eldar a Edain setkali v Beleriandu, nebo o obojím zároveň. Eldar se však zdálo, že kdyby byla smrtelnost lidí způsobena nějakým zvláštním zlem, přirozenost lidí by se bývala převelmi změnila oproti původnímu Eruovu plánu. A to v nich vzbuzovalo úžas a strach, protože kdyby tomu tak skutečně bylo, musela by Melkorova moc, alespoň na počátku, být mnohem větší, než si Eldar dovedou vůbec představit. Původní lidská přirozenost by potom musela být opravdu zvláštní a nepodobná ničemu, co je obvyklé u ostatních obyvatel Ardy.

Ve starobylém učení Eldar je zaznamenána událost odrážející tuto problematiku. Kdysi dávno se totiž v Beleriandu stalo, že se k rozhovoru o těchto věcech sešel Finrod Felagund s Andreth, Moudrou ženou. Tento příběh, který Eldar nazývají *Athrabeth Finrod ah Andreth*, je zde podán v jedné z dochovaných podob.

Finrod, syn Finarfina, syna Finwého, byl nejmoudřejší z Noldor ve vyhnanství, protože se více než jiní zajímal o filosofické otázky, než o vytváření věcí a rukodělnou zručnost, a navíc dychtil po tom, aby se dozvěděl vše co je možné o lidském rodu. Byl to on, kdo jako první potkal lidi v Beleriandu a sprátelil se s nimi, a Eldar ho proto často nazývali *Edennil*, „Přítel lidí“. Ze všeho nejvíce miloval lid Bëora Starého, neboť právě jej tehdy našel v lesích východního Beleriandu.

Andreth byla žena z Bëorova domu, sestra Bregora, otce Barahirova, jehož synem byl slavný Beren Jednoruký. Byla moudrá a znalá učení lidí a jejich dějin. Proto ji Eldar nazývali *Saelind*, „Moudré srdce“.

14. *erma* — ve strojopisu B *Zákonů a zvyků* se objevuje slovo *orma*, pozdější verze slova *hrón* („všeobecné *hrón* > *orma* Ardy“).
15. [Odkaz se týká *Rozhovoru Manwého s Eruem*, který nebyl do tohoto výběru zařazen.]
16. Návrat do tělesného života prostřednictvím znovuzrození již není více podporován.
17. „obvykle zůstávali v Amanu“ — důvod je popsán dále v DODATKU.
18. Eärendil nebyl potomkem Lúthien. Byl synem Tuora a Idril Celebrindal z Gondolinu; Lúthien byla babička Elwing, jeho ženy.
19. „Mýty, které se objevují na konci *Silmarillionu*“ — vzhledem k tomu, že se tato věta neodkazuje k nějakému konkrétnímu textu, se jedná o *Quenta Silmarillion* [*Historie Středozeří*, díl 5], oddíl o Mandosově proroctví.
20. Viz *Zákony a zvyky*: „Jak věky plynuly, rostla nadvláda jejich *fëar*, které postupně stravovaly jejich těla. (...) Tento proces obvykle končit tzv. „blednutím“ (...) kdy se tělo nakonec stalo pouhou pamětí svázanou s *fëa*. V mnohých oblastech Středozeří již bylo tohoto stavu dosaženo a elfové jsou tak skutečně nesmrtelní a nemohou být zničeni nebo změněni.“
21. „Eruovi, kterého upřednostňují před vším jeho dílem“ — [v tomto bodě editor vysvětluje nepřesnost formulace, která byla odstraněna při překladu].
22. [Poznámka vynechána.]
23. Jiná verze DODATKU 9:

Je skutečně možné, že Andreth už nechtěla prozradit víc. Možná proto, že nebyla schopna obrátit svou mysl ke sporným lidským tradicím. V pozdějších kritických zpracováních *Athrabeth*, zjevně upravovaných pod Númenorejským vlivem (Númenorejci pocházeli převážně z lidu Marach, který měl zvláštní tradice o tom, co bychom mohli nazvat Pád), je donucena pod tlakem k mnohem konkrétnější odpovědi. Krátce asi toto:

„Někteří říkají, že k neštěstí došlo v raných dějinách našeho lidu, možná už v první generaci. Hlas Jediného k nám promlouval, podle některých prostřednictvím Posla, podle některých přímo, podle některých jen vědomím našeho srdce, které jsme měli už od počátku. Ale bylo nás málo a svět nám připadal veliký; a my jsme se podívovali všemu, co jsme viděli, ale nerozuměli jsme tomu, přesto jsme velmi toužili poznat to a dychtili jsme vytvářet věci, jejichž tvary se nám rodily v mysli.“

Pak přišel mezi nás kdosi, kdo se nám velmi podobal, ale byl mnohem větší a krásnější...“

Od tohoto místa se tento text liší od Příběhu Adanel jen v nepatrných bodech, ale je přerušen (ne na konci stránky) u slov „slyšeli jsme jeho hlas a přijímali jeho příkazy“.

První verze byla opuštěna a odložena a v nějaké pozdější etapě k tomu můj otec na stroji poznamenal: „Zbytek poznámek a závěr legendy o Melkorově